

Josef Duchan

narozen 1970 ve Frýdku Místku

žije a pracuje v Praze

www.duchan.cz

STUDIA

2006–2009 Akademie výtvarných umění, ateliér Restaurování malířských děl profesora Karla Strettiho

1991–1998 Akademie výtvarných umění, ateliér Grafika 2 profesora Vladimíra Kokolii

STUDIJNÍ STÁŽE

1997 George Soros Open Society Foundation, Lvov, Ukrajina

1996 Royal Academy of Fine Arts, Stockholm, Švédsko

1995 Staatliche Hochschule Fuer Gestaltung, Karlsruhe, Německo

SAMOSTATNÉ VÝSTAVY

2024 První zastavení, Libeňská synagoga, Praha

(e)motion, JSP Gallery, Praha

2023 Intuice, GALERIE MONAMI, Bílovec

2023 Pentiment, Městská galerie Litomyšl – Dům u Rytířů

2022 Serigrafie na motivy Kytice J. I. Brueghla, Art-n-Coffee

2021 Prostor v rovině, Galerie Havelka, Praha

Recyklace v izolaci, Industra, Brno

2020 Instalace Live, Reduta, Praha

2019 Prostějov autorská výstava Rainbow Gallery – Prostějov LIVE

Praha autorská výstava Vnitroblok – Ateliér LIVE

Intuice, Villa Pellé, Praha

2018 V přímém přenosu/LIVE, Bratislavský hrad, Bratislava

Svět pod kaleidoskopem, Galerie J&T Banky, Praha

2017 Citlivá těla mé mysli, BBLA, New York, USA

Microcosmos, Gallery17/18, Ottawa, Kanada

2016 Můj svět, Entrance Gallery, Praha

2007 Proměny, Galerie na chodbě, Ostrava

Proměny II, Galerie Mlejn, Ostrava

SOLO, Le Court Gallery, Praha

1999 Graphics, Inter Art Gallery, Pasov

1998 Inicie: učitel a žák, Galerie Hollar, Praha (s Vladimírem Kokoliou)

1997 Graphics II, Galerie Sorosova centra, Lvov

SKUPINOVÉ VÝSTAVY

2024 skupinová výstava Fenomén Hollar, Multifuknčí hala Gong, Ostrava

skupinová výstava Napojení, Telegraph, Olomouc

2023 skupinové výstava „Proklouznutí: Přátelé galerie Havelka“ Josefa Duchana, Markéty Vohradské, Lady Semecké a Petra Lady, Program Health Plus Praha

2021 Plán B, Litomyšl

2020 Principy (s Petrem Hájkem), House of Art, České Budějovice

Galegion (s Petrem Hájkem), Centrum současného umění DOX, Praha

2009 Mémy Grafiky 2, Alšova jihočeská galerie: Wortnerův dům, České Budějovice

2009–2011 Smalt Art, Ostrava 2008 Neurony a protony, Galerie Hlavolam, Nový Jičín

2001 Skulptura Hlava, Galerie v Červené tabulce, Praha

2000 Hloubka prostoru, Galerie STM, Košice

Sítotisk, Regionální galerie a muzeum, Jičín

OSTATNÍ /VÝBĚR/

2024 Rok Kraba Performance automatické kresby v Císařských lázních, Karlovy vary spolu s Bella Adams, Ahmad Hedar a Tomáš Jamník.

2022 Restaurátorské práce na nástěnné malbě na Luční Boudě-od autora návrhu prof Ericha Fuch se provedl Albert Helm

2022 Ilustrace básnické sbírky Cesta Od Eurydiké, autor Tomáš Pavlík, vydala Galerie Havelka

2022 Performance automatické kresby v rámci Pražského jara Galegion (Petr Hájek) v DOX, jako součást koncertu Klangforum WIEN.

2022 Instalace nově otevřeném Hotelu HERTZ v Hradci Králové, www.hotelhertz.cz, detaily obrazů ve výřezu na velkoformátový sklo keramický tisk jako dělicí stěna v pokojích.

OCENĚNÍ

2000 Grafika roku, Cena Pražské plynárenské

2009 3. místo v soutěži na památník generála Pattona pro město Plzeň (s Jaroslavem Hláskem a Miroslavem Tupým)

ZASTOUPENÍ VE SBÍRKÁCH

Pražská plynárenská, Praha

Městská galerie Litomyšl

Komerční banka, a.s

The IQS collection (Slovensko)

SOUKROMÍ SBĚRATELÉ

Česká republika, Slovensko, Německo, Francie, Malta, Maroko, USA, Kanada

Josef Duchan, se profesionálně věnuje výtvarnému umění čtvrt století, počítáme-li i studia v ateliéru Vladimíra Kokolii na pražské Akademii výtvarných umění. Ačkoli před svým přijetím na Akademii výtvarných umění v Praze neměl autor formální vzdělání, Dalibor Chatrný, jeden z nejrespektovanějších umělců generace 60. let, rozpoznal jeho specifický talent a uměleckou citlivost a na výtvarná studia jej v roce 1991 přijal. Přestože umělec stojí mimo hlavní proud současného českého umění, jeho dílo se těšilo citlivě pozornosti významných kurátorů a kritiků, kteří se primárně věnovali a věnují nastupujícím generacím umělců a aktuálním trendům.

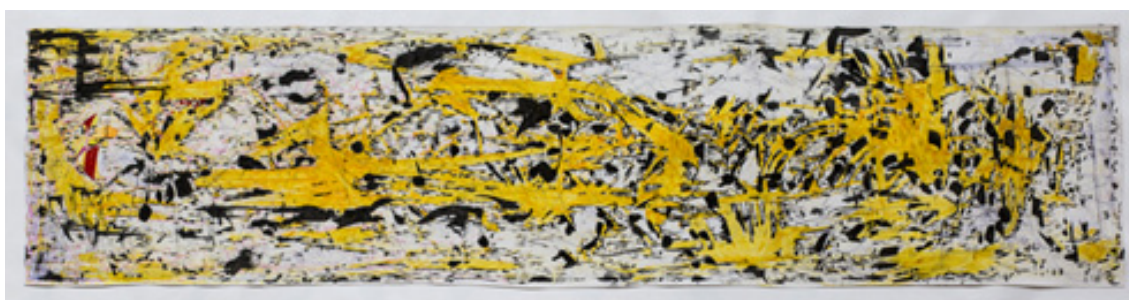
Výjimečně místo mezi nimi zaujímají Jana a Jiří Ševčíkovi, bez jejichž práce by současná česká scéna neměla v posledním čtvrtstoletí takovou dynamiku. Viz výstava v Entrance Gallery. Přestože hlavní doménou tvorby Josefa Duchana jsou grafiky, zejména sítotisky, posouvá umělec svou práci současně do světa kresby, olejomalby či experimentální kombinované techniky. Vidění světa je fragmentované, rozložené a zaměřené na detaily, na nejmenší částice, ale paradoxně o to blíží k podstatě celku. Ještě na Akademii vznikl cyklus Neurony a protony, na kterém je patrná inspirace zájmem o to, z čeho se skládá svět, tedy i chemickými vzorci a fyzikálními prvky. Je příznačné, že právě tento „na atomy rozložený“ svět pak prolíná do celého svého díla.

Portfolio (výběr)

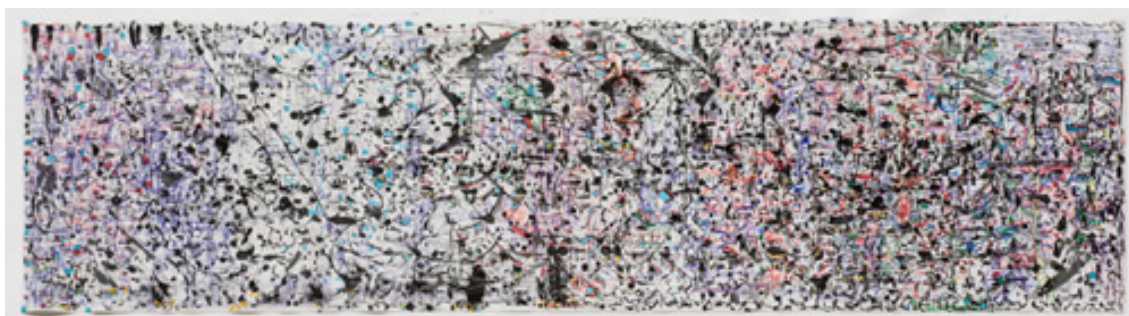
KRESBY

Venkov, 2018, kresba, banner, 58 × 210 cm

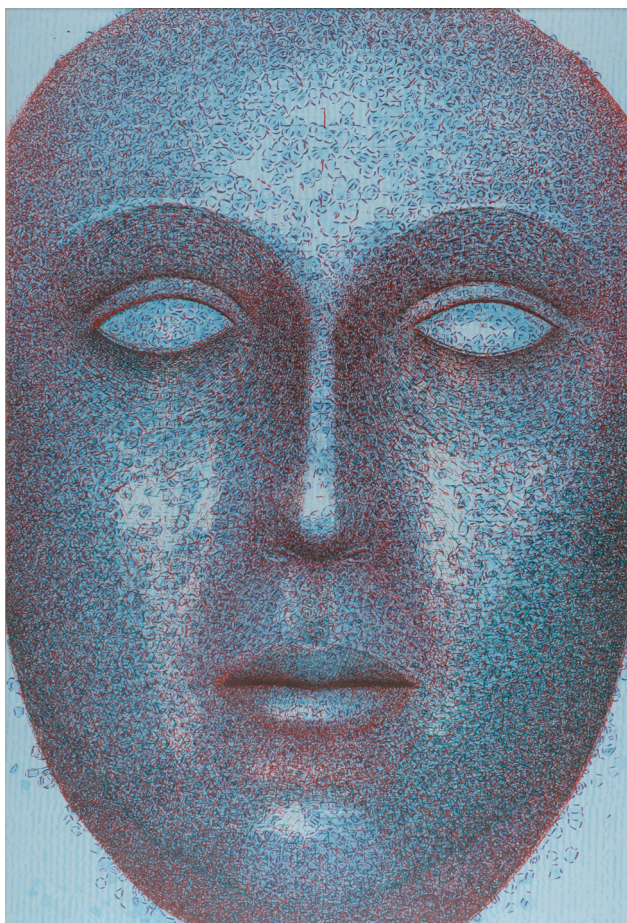
Žlutá I, 2019, kresba, banner, 52,5 × 202,5 cm

Z dálky, 2018, kresba, banner, 55,5 × 205 cm

kresby Z cest, 2019, 21 × 29,7 cm

Abatyše (serigrafie, 1999)

Serigrafie na motivy Kytice J. I. Brueghla (serigrafie, 2022)

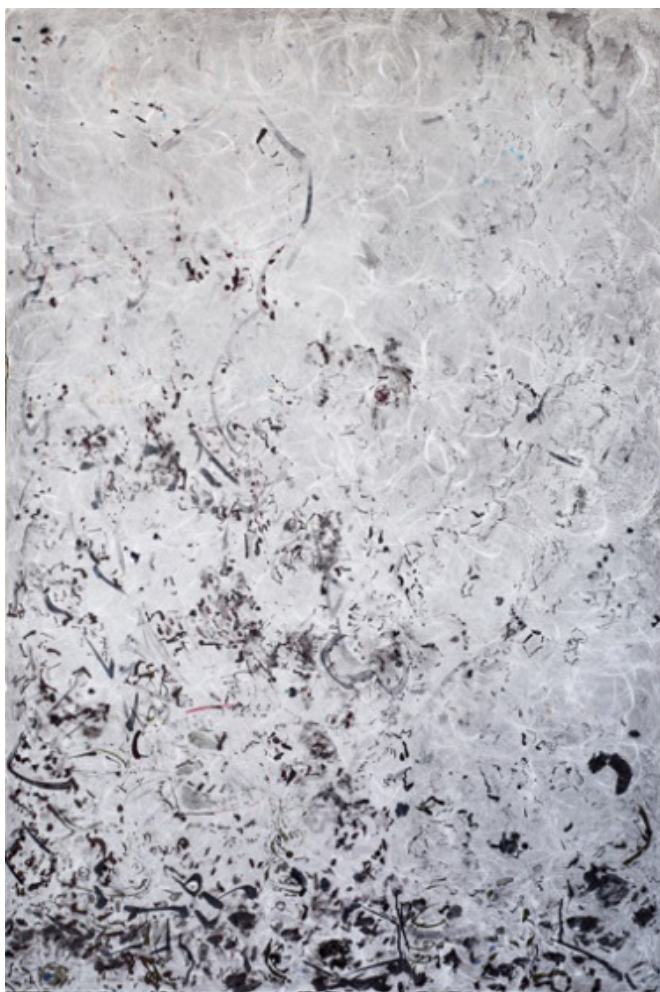
Nocturno Mraky, 2017, 125 × 27,5 cm

Nocturno Ve vzduchu, 2018, dřevo, 120 × 120,5 cm

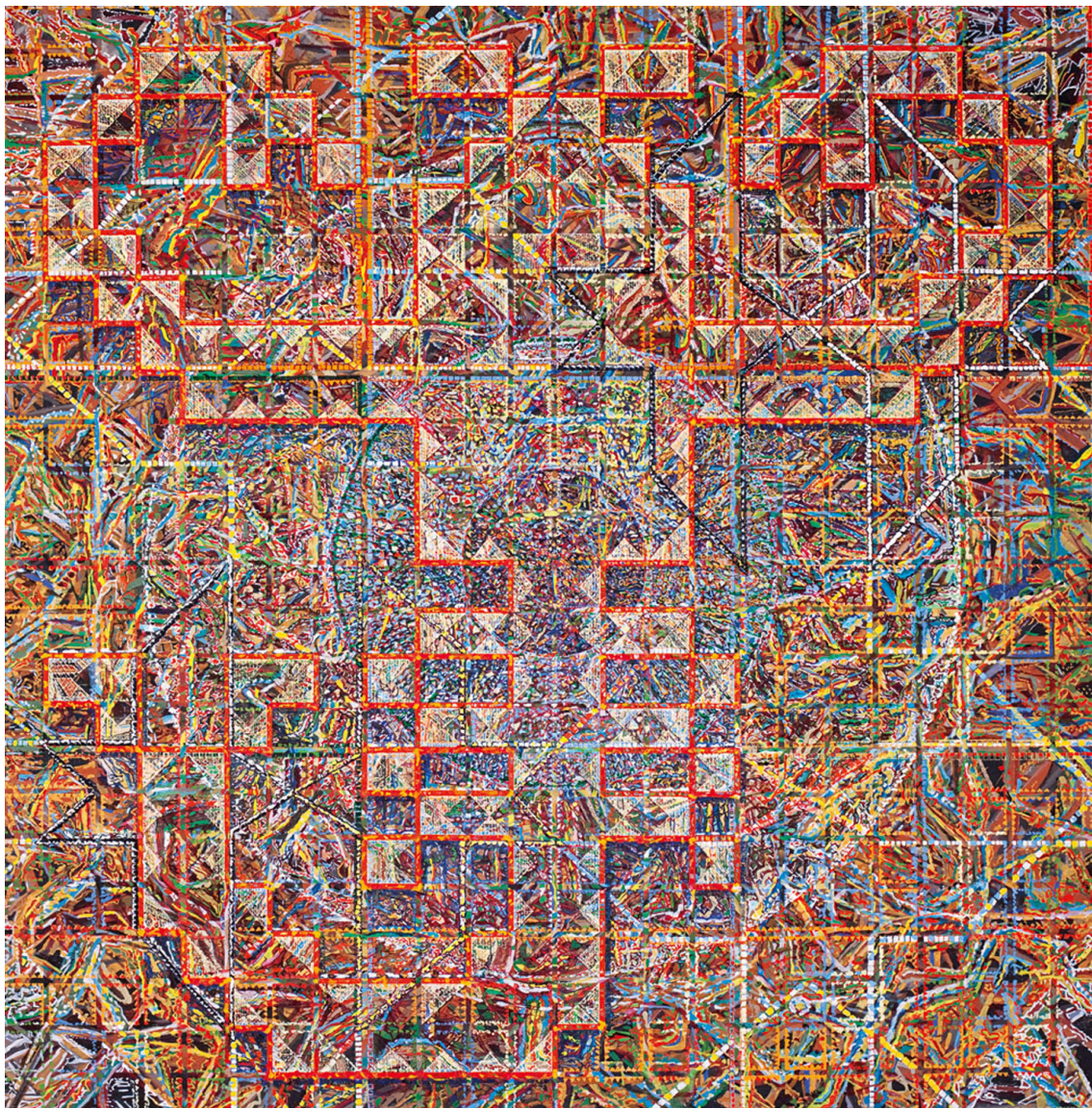
Běžící chlapec, 2017, dřevo, 83 × 131 cm

Nocturno, 2017, kombinovaná technika, dřevo, 123 × 83 cm

Zelená zahrada 2, 2007–2015, kombinovaná technika, 82x130 cm

Scorpio, 2007–2015, kombinovaná technika, dřevo, 109,5x109,5 cm

Josef Duchan: Prostor v rovině

Vybrat reprezentativní ukázkou z díla tak mnohočetného, jako je Duchanovo, pro galerii tak prostorově limitovanou, jako je Havelka, představuje velké dobrodružství a výzvu, která pro kurátora zároveň znamená velkou zodpovědnost: jeho výběr vždy zůstane jen subjektivní a tím pádem nutně zkreslující interpretací. Výstava Prostor v rovině zahrnuje především autorovy práce z posledních let, měsíců či dní, a proto považujeme za důležité nastínit jejich širší souvislosti.

Pro Josefa Duchana (1970) je tvorba tak základní životní potřebou, jako dýchání nebo pohyb. Jeho zjitřená vnímavost je motorem, který ho sytí i vysává zároveň. Jako extrémně savá houba absorbuje vše, co se děje kolem něj i v něm samém. Vnímá i sebenepatrnější detaily a zcela nenápadné změny, vnímá i to, co ostatní nevnímají. Vstřebaný materiál musí chtít nechť zpracovat do nové formy a co nejrychleji jej ze sebe vypustit – jinak by explodoval.

Jeho starší malby, kresby a rytiny zaplňovaly celou plochu plátna, překližky, ale i pruhu odříznutého z billboardu, umakartové desky, čelního skla automobilu či monitoru mobilního telefonu. Výrazně barevné, spleťté, rytmicky se opakující abstraktní fragmenty se shlukovaly i odpuzovaly, srážely i rozpínaly a bujely do struktur připomínajících průřezy organickou tkání, pohled z letadla na nocí tepající megapoli, či víření částic v prostoru – jen nebylo zcela jasné, zda se jedná o dynamické procesy ve vesmíru nebo pod mikroskopem.

Na výstavě v galerii Havelka je toto období zastoupeno kresbou Odyssea, která divákovi může sloužit jako návod k dešifrování Duchanova komplexního díla. Samotnému autorovi pak slouží jako matrice, v níž je zabudován univerzální vzorec zobrazení prostoru v rovinách. Quasi-vědecký výkres planet rotujících spirálou lomícího se prostoru se od jeho aktuální tvorby sice formálně liší, propojuje je ale zcela zásadní společný jmenovatel: snaha o zachycení pohybu jevů v čase a prostoru – snaha zaznamenat na dvourozměrné ploše trojrozměrnou realitu ve čtvrté dimenzi (a možná i v dimenzích dalších).

Tento základní princip Duchanovy tvorby zároveň připomíná, jak citlivě přijal koncepci kresby a malby svých profesorů Dalibora Chatrného a Vladimíra Kokolii a rozvinul do svébytné, originální a stále se proměňující podoby.

V posledních letech Josef Duchan ustoupil od abstrakce a zaměřil se na jasně definovatelné, snad až banální jevy. Východiskem se mu stává reálný vjem, či lépe řečeno souslednost vjemů v jednom časovém úseku a v prostoru, který je vymezen jeho vlastním pohybem. Kreslí na procházce, během jízdy na kole, v autě, v metru i ve vlaku. Kreslí v ateliéru, v klubech, v hospodách i v kině. Dokonce kreslí i potmě. Jako hypersenzitivní přijímač snímá vrstvu po vrstvě okolní realitu – krajinu ubíhající za oknem vlaku, přibližující se panorama Hradčan, postavy míhající se v ulicích, siluetu ženy Eriky kouřící na balkónu... Každý plán kresby představuje jeden moment, jednu časovou rovinu, které při kreslení skládá znovu dohromady tak, aby zformovaly 3D model své subjektivní percepce. Limitovaný plochou papíru jeden plán vzápětí překrývá dalšími a vytváří tak často hustou síť, v níž lze výchozí motivy stěží dešifrovat. Jindy se proces zastaví u dvou tří vrstev, kde zůstávají konkrétní prvky dobře čitelné. Vedle vizuálních počitků se do jeho práce promítají i zvuky a především hudba, kterou se někdy nechá natolik ovládnout, že její rytmus začne určovat pohyby ruky a obraz se tak stává gestickým muzikálním záznamem. Doslova se zde vnucuje příbuznost s Karlem Malichem (kterou již dříve zmínil Marek Pokorný), především s jeho drátěnými plastikami, v jejichž výmluvných názvech je uložen klíč k jejich čtení: *Sedím a dívám se vzhůru ze zorného úhlu, Já a ten, kterého pozoruji, Krajina s věčnem...*

Přestože výše uvedený pokus o dešifrování Duchanovy metody by mohl naznačovat, že máme co do činění s promyšleným konceptem, v podstatě se jedná o proces na výsost intuitivní, neřízený a jen těžko ovladatelný, kde každý nový výkres je překvapením i pro samotného autora. Divákům – ale i sám sobě – tak Josef Duchan předestírá jedinečnou vizi „integrovaného systému“ naší reality, jehož komplexnost běžným smyslům uniká.

Terezie Zemánková, Praha, květen 2021,